

Vedlegg I

DEFINISJON AV BEGREPET ”OPPRINNELSESPRODUKTER” OG METODER FOR ADMINISTRATIVT SAMARBEID

Innhold:

AVDELING I - ALMINNELIGE BESTEMMELSER

- Art. 1 Definisjoner

AVDELING II - DEFINISJON AV BEGREPET ”OPPRINNELSESPRODUKTER”

- Art. 2 Opprinnelseskriterier
- Art. 3 Kumulasjon
- Art. 4 Produkter fremstilt i sin helhet
- Art. 5 Produkter tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet
- Art. 6 Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling
- Art. 7 Kvalifiserende enhet
- Art. 8 Tilbehør, reservedeler og verktøy
- Art. 9 Sett
- Art. 10 Nøytrale elementer
- Art. 11 Atskillelse av materialer

AVDELING III - TERRITORIALE KRAV

- Art. 12 Territorialitetsprinsippet
- Art. 13 Utenlands bearbeiding
- Art. 14 Direkte transport
- Art. 15 Utstillinger

AVDELING IV - OPPRINNELSESBEVIS

- Art. 16 Opprinnelseserklæring
- Art. 17 Godkjent eksportør
- Art. 18 Importkrav
- Art. 19 Innførsel i delsendinger
- Art. 20 Fritak fra opprinnelseserklæring

- Art. 21 Grunnlagsdokumenter
- Art. 22 Oppbevaring av opprinnelseserklæringer og grunnlagsdokumenter
- Art. 23 Uoverensstemmelser og formelle feil

AVDELING V - METODER FOR ADMINISTRATIVT SAMARBEID

- Art. 24 Underretninger
- Art. 25 Verifisering av opprinnelseserklæringer
- Art. 26 Tvisteløsning
- Art. 27 Opprinnelses og tariffieringsinformasjon
- Art. 28 Fortrolighet
- Art. 29 Straffebestemmelser
- Art. 30 Frisoner

AVDELING VI - SLUTTBESTEMMELSER

- Art. 31 Underkomite for toll- og opprinnessaker
- Art. 32 Forklarende anmerkninger
- Art. 33 Varer i transitt eller på lager

AVDELING I ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1 Definisjoner

Ved anvendelse av dette vedlegg forstås med:

- a) ”*kapitler*” og ”*posisjoner*”: kapitler og posisjoner (firesifret kode) anvendt i nomenklaturen som utgjør Det harmoniserte system;
- b) ”*tariffert*”: tarifferingen av et produkt eller et materiale under en bestemt posisjon;
- c) ”*Singapores kompetente myndighet*”: International Enterprise Singapore, eller IE Singapore;
- d) ”*sending*”: produkter som enten er sendt samtidig fra en eksportør til en mottaker eller produkter omfattet av ett enkelt transportdokument omfattende forsendelsen fra eksportør til mottaker, eller i mangel av slikt transportdokument, av en enkelt faktura;
- e) ”*tollverdi*”: den beregnede verdi fastsatt i samsvar med Avtalen om gjennomføring av artikkel VII i Generalavtalen om tolltariffer og handel - 1994 (WTO-avtalen om tollverdi);
- f) ”*pris fra fabrikk*”: prisen som betales for produktet fritt fabrikk til produsenten i en avtalepart i det foretak der den siste bearbeidelse eller foredling er utført, forutsatt at prisen innbefatter verdien av alle anvendte materialer, fratrukket eventuelle interne avgifter som tilbakebetales når det fremstilte produktet eksporteres;
- g) ”*varer*”: både materialer og produkter;
- h) ”*det harmoniserte system*”: gjeldende Harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer, inkludert de alminnelige fortolkningsregler og juridisk bindende noter;
- i) ”*fremstilling*”: all slags bearbeidelse eller foredling herunder sammensetting og montering eller spesielle prosesser;
- j) ”*materiale*”: enhver bestanddel, råmateriale, komponent eller del o.l. som er brukt i fremstillingen av et produkt;
- k) ”*ikke-opprinnelsesmaterialer*”: materialer som ikke kvalifiserer som opprinnelsesprodukter i henhold til dette vedlegg;
- l) ”*avtalepart*”: *Island, Norge, Sveits og Singapore*. På grunn av tollunionen mellom Sveits og Liechtenstein, anses produkter med opprinnelse i Liechtenstein for å ha opprinnelse i Sveits.
- m) ”*produkt*”: det produktet som blir fremstilt, selv om det er bestemt for senere bruk som materiale i en annen produksjonsprosess;

- n) ”*territorier*”: inkludert territorialfarvann;
- o) ”*verdien av materialer*”: tollverdien på innførselstidspunktet av anvendte ikke-opprinnelsesmaterialer, eller dersom denne ikke er kjent og ikke kan påvises, den første påviselige pris som er betalt for materialene i en avtalepart;
- p) ”*verdien av opprinnelsesmaterialer*”: verdien av opprinnelsesmaterialer i samsvar med definisjonen i bokstav o), anvendt med nødvendige tillempninger.

AVDELING II DEFINISJON AV BEGREPET ”OPPRINNELSESPRODUKTER”

Artikkel 2 Opprinnelseskriterier

Ved anvendelse av denne Avtalen, skal følgende produkter anses å ha opprinnelse i en avtalepart:

- a) produkter fremstilt i sin helhet i en avtalepart i henhold til artikkel 4;
- b) produkter fremstilt i en avtalepart inneholdende materialer som ikke har blitt fremstilt i sin helhet der, forutsatt at slike materialer har vært gjenstand for tilstrekkelig bearbeiding eller foredling i den berørte avtaleparten i henhold til artikkel 5; eller
- c) produkter fremstilt i en avtalepart utelukkende fra materialer som kvalifiserer som opprinnelsesprodukter ifølge dette vedlegg.

Artikkel 3 Kumulasjon av opprinnelse

1. Som unntak fra artikkel 2, skal materialer med opprinnelse i en annen avtalepart i henhold til dette vedlegg anses som materialer med opprinnelse i den berørte avtalepart, forutsatt at de har gjennomgått bearbeiding eller foredling der som går utover det som er nevnt i artikkel 6.

2. Produkter med opprinnelse i en annen avtalepart i henhold til dette vedlegg, som eksporteres fra en avtalepart til en annen, beholder sin opprinnelse når de blir eksportert i uendret stand eller som i den eksporterende avtalepart ikke har gjennomgått noen bearbeidelse eller foredling som går utover det som er nevnt i artikkel 6.

3. Ved anvendelse av nr. 2, når materialer med opprinnelse i to eller flere avtaleparter er anvendt og disse materialene i den eksporterende avtalepart ikke har gjennomgått noen bearbeidelse eller foredling som går utover det som er nevnt i artikkel 6, skal opprinnelsen fastsettes på grunnlag av det

materialet som har den høyeste tollverdien, eller, dersom denne ikke er kjent og ikke kan påvises, den høyeste først påviselige pris som er betalt for dette materialet i denne avtaleparten.

Artikkel 4 **Produkter fremstilt i sin helhet**

1. Ved anvendelse av artikkel 2 a), skal følgende produkter anses som fremstilt i sin helhet i en avtalepart:

- a) mineralske produkter utvunnet av deres jord eller havbunn;
- b) vegetabiliske produkter høstet eller samlet der;
- c) levende dyr født og alet der;
- d) produkter av levende dyr alet der;
- e) produkter fra jakt, fangst og fiske drevet der;
- f) produkter fra sjøfiske og andre produkter tatt opp av havet utenfor sjøterritoriet til et land av et fartøy som fører flagg tilhørende en avtalepart;
- g) produkter fremstilt om bord på et fabrikkskip som fører flagg tilhørende en avtalepart, utelukkende av produkter som er nevnt under bokstav f);
- h) varer innsamlet der som ikke lenger kan nyttegjøres slik det opprinnelig var ment eller er egnet til å bli restaurert eller reparert og bare er egnet til avfall eller gjenvinning av deler eller råstoffer, inkludert brukte dekk bare egnet til regummiering;
- i) avfall og skrap fra forbruk eller fabrikkvirksomhet som har funnet sted der, bare egnet til avfall eller gjenvinning av råstoffer;
- j) produkter utvunnet av havbunnen eller havundergrunnen utenfor deres sjøterritorium, forutsatt at de har enerett til å utnytte denne havbunnen; og
- k) produkter fremstilt der utelukkende av produkter angitt under bokstav a) til j).

Artikkel 5 **Produkter tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet**

1. Ved anvendelse av artikkel 2 b), skal produkter som ikke er fremstilt i sin helhet anses som tilstrekkelig bearbeidet eller foredlet når vilkårene i Tillegg 2 er oppfylt.

Vilkårene nevnt ovenfor angir den bearbeiding eller foredling som skal være utført på ikke-opprinnelsesmaterialer brukt i fremstillingen og gjelder bare i forhold til slike materialer. Det følger av dette at, dersom et produkt som har oppnådd opprinnelsesstatus, uten hensyn til om dette produktet har

blitt fremstilt i den samme fabrikken eller i en annen fabrikk i en avtalepart, ved å oppfylle vilkårene fastsatt i Tillegg 2, er brukt som materiale til fremstillingen av et annet produkt, skal de vilkår som gjelder for et slikt annet produkt ikke gjelde for et produkt som er brukt som materiale, og det skal derfor ikke tas hensyn til eventuelle ikke-opprinnelsesmaterialer inkorporert i et slikt produkt brukt som et materiale til fremstillingen av et annet produkt.

2. Som unntak fra nr. 1, kan ikke-opprinnelsesmaterialer som, i henhold til vilkårene fastsatt i Tillegg 2, ikke skulle kunne anvendes til fremstilling av et produkt, likevel anvendes, forutsatt at:

- a) deres totale verdi ikke overstiger 10% av produktets pris fra fabrikk;
- b) enhver prosentsats fastsatt i Tillegg 2 for maksimal verdi av ikke-opprinnelsesmaterialer, ikke overskrides gjennom anvendelsen av dette nr.

Dette nr. gjelder ikke for produkter som hører under kapitlene 50-63 i Det harmoniserte system. Tillegg 1 får anvendelse for disse produktene.

3. I den hensikt å oppfylle vilkårene Tillegg 2, kan fremstillingen bli foretatt ved en eller flere produsenter i en avtalepart. Underlagsdokumenter som beviser fremstillingen skal oppbevares av eksportøren eller produsenten av sluttproduktet.

4. Nr. 1 til 3 får anvendelse med de unntak som følger av artikkel 6.

Artikkel 6

Utilstrekkelig bearbeiding eller foredling

1. Med forbehold for nr. 2, skal følgende behandlinger anses som utilstrekkelig bearbeiding eller foredling til å gi status som opprinnelsesprodukter, uansett om kravene i artikkel 5 er oppfylt:

- a) konserverende behandlinger som har til hensikt å holde produktene i sin opprinnelige tilstand under transport eller lagring;
- b) deling og sammenstilling av kolli;
- c) vasking, rensing, fjerning av støv, oksydering, olje, maling eller andre belegg;
- d) stryking eller pressing av tekstiler;
- e) enkel maling og polering;
- f) avskalling, delvis eller fullstendig bleking, polering, og glassering av korn og ris;
- g) farging av sukker eller fremstilling av sukkerbiter;

¹ "enkel", beskriver normalt aktiviteter som verken krever spesielle ferdigheter eller maskiner, apparater eller utstyr som er produsert eller installert spesielt for å utføre aktiviteten.

- h) skrelling, steinfjerning og avskalling, av frukt, nøtter og grønnsaker;
- i) sliping, enkel oppmaling eller enkel oppdeling;
- j) sikting, utskilling, sortering, klassifisering, gruppering, sammenstilling; (innbefattet sammenstilling av varer til sortiment eller sett);
- k) enkel ¹ fylling i flasker, kanner, flakonger, sekker, etuier, esker, befestigelse til kort eller plater, etc., og all annen enkel emballering;
- l) anbringelse av merker, etiketter eller andre liknende kjennemerker på produkter eller deres emballasje;
- m) enkel blanding¹ av produkter, også av forskjellige slag;
- n) enkel ² montering av deler for å utgjøre et komplett produkt eller demontering av et produkt;
- o) slakting av dyr.
- p) en kombinasjon av to eller flere behandlinger som er angitt under bokstav a) til o).

2. Alle behandlinger utført i en avtalepart på et gitt produkt skal vurderes samlet ved bestemmelse av hvorvidt den bearbeiding eller foredling som produktet har gjennomgått skal anses som utilstrekkelig i henhold til nr. 1.

Artikkel 7

Kvalifiserende enheter

1. Ved anvendelse av bestemmelsene i dette vedlegg skal den kvalifiserende enhet være det bestemte produkt som gir produktet dets karakter ved bestemmelse av tariffing i henhold til Det harmoniserte system.

I samsvar med dette følger at:

- a) når et produkt bestående av en gruppe eller samling av artikler er tariffert i én posisjon, utgjør alt den kvalifiserende enhet; eller

¹ “enkel blanding” beskriver normalt aktiviteter som verken krever spesielle ferdigheter eller maskiner, apparater eller utstyr som er produsert eller installert spesielt for å utføre aktiviteten. Imidlertid, inkluderer enkel blanding ikke kjemisk reaksjon. Med kjemisk reaksjon forstås en prosess (inkludert en biokjemisk prosess) som resulterer i et molekyl med en ny struktur som følge av brudd på intramolekulære bindinger og ved dannelse av nye intramolekulære bindinger, eller ved endring av atomenes spatielle plassering (romplassering) i et molekyl.

² “enkel”, beskriver normalt aktiviteter som verken krever spesielle ferdigheter eller maskiner, apparater eller utstyr som er produsert eller installert spesielt for å utføre aktiviteten.

- b) når en sending består av et antall like produkter som tariffes under samme posisjon, skal hvert produkt vurderes hver for seg ved anvendelse av bestemmelsene i dette vedlegg.

2. Når emballasje er inkludert sammen med produktet i tarifferingsøyemed iht. alminnelig fortolkningsregel 5 i Det harmoniserte system, skal den også tas med ved bestemmelse av opprinnelse.

Artikkel 8 **Tilbehør, reservedeler og verktøy**

Tilbehør, reservedeler og verktøy sendt sammen med en utrustning, en maskin, et apparat eller et kjøretøy, som er standardutstyr og innbefattet i prisen eller som ikke er særskilt fakturert, skal anses som en enhet sammen med den aktuelle utrustning, maskin, apparat eller kjøretøy.

Artikkel 9 **Sett**

Sett, som definert iht. alminnelig fortolkningsregel 3 i Det harmoniserte system, skal anses som opprinnelsesprodukt dersom alle komponenter i settet er opprinnelsesprodukter. Imidlertid, når et sett består av opprinnelsesprodukter og ikke-opprinnelsesprodukter, skal settet i sin helhet anses som et opprinnelsesprodukt, forutsatt at verdien av ikke-opprinnelsesproduktene ikke overstiger 15% av settets pris fra fabrikk.

Artikkel 10 **Nøytrale elementer**

For å bestemme om et produkt har opprinnelse, er det ikke nødvendig å fastslå opprinnelsen på følgende som eventuelt måtte bli brukt ved fremstillingen av produktet:

- a) energi og drivstoff;
- b) anlegg og utstyr, inkludert varer til bruk for vedlikehold av dette;
- c) maskiner, verktøy og støpeformer; og
- d) alle andre varer som ikke inngår i og som ikke er forutsatt å inngå i den endelige sammensetning av produktet.

Artikkel 11 **Atskillelse av materialer**

1. Når identiske opprinnelses- og ikke-opprinnelsesmaterialer, som kan benyttes om hverandre, benyttes i fremstillingen av et produkt, skal disse materialene lagres fysisk adskilt i samsvar med deres

opprinnelse.

Med identiske opprinnelses- og ikke-opprinnelsesmaterialer, som kan benyttes om hverandre, menes materialer som er av samme slag og handelskvalitet, som innehar samme tekniske og fysiske karakter, og som, når de er inkorporert i det ferdige produktet ikke kan skjeldnes fra hverandre for opprinnelsesformål i kraft av merking etc.

2. En produsent som på grunn av uforholdsmessige store kostnader eller praktiske ulemper ved å lagre identiske opprinnelses- og ikke-opprinnelsesmaterialer til bruk i fremstillingen av et produkt fysisk adskilt, kan benytte systemet kalt "bokføringsmessig atskillelse" for å håndtere slik lagring.

3. Dette systemet skal føres, anvendes og vedlikeholdes i samsvar med de generelt aksepterte regnskapsprinsipper som gjelder i den avtalepart hvor produktet fremstilles. Det valgte systemet må:

- opprettholde et klart skille mellom anskaffede og/eller lagrede opprinnelses- og ikke-opprinnelsesmaterialer, og
- forsikre at ikke flere produkter oppnår opprinnelsesstatus enn det som ville vært tilfelle dersom materialene hadde vært lagret fysisk atskilt.

4. Produsenten som nyter godt av denne forenklingen kan kun utstede opprinnelsesbevis for den mengden av produkter som kan anses å ha opprinnelsesstatus og må akseptere fullt ansvar for opprinnelsesklæringene og for å oppbevare alle dokumenter som tilkjenner materialenes opprinnelse. På anmodning fra tollmyndighetene eller Singapore's kompetente myndighet, skal innehaveren legge frem tilfredsstillende redegjørelse som viser hvordan mengdene har blitt fastsatt.

5. En avtalepart kan kreve at anvendelsen av systemet for lagerhold som følger av denne artikkel er underlagt forhåndsgodkjenning.

AVDELING III TERRITORIALE KRAV

Artikkel 12 Territorialitetsprinsippet

1. Med de unntak som følger av artikkel 3 og 13, skal de vilkår som er fastsatt i avdeling II være oppfylt uten avbrudd i en avtalepart.

2. Med de unntak som følger av artikkel 3, skal en opprinnelsesvare som er utført fra en avtalepart til en ikke-avtalepart dersom den blir gjeninnført, anses som ikke-opprinnelsesvare, med mindre det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene kan godtgjøres at:

- a) den gjeninnførte varen er den samme varen som den som ble utført; og
- b) den gjeninnførte varen ikke har gjennomgått noen behandling utover det som har vært nødvendig for å bevare den i opprinnelig tilstand mens den har vært utført.

Artikkel 13

Utenlands bearbeiding

Som unntak fra artikkel 12, skal ervervelse av opprinnelsesstatus i henhold til de vilkår som er fastsatt i avdeling II, ikke påvirkes av bearbeiding eller foredling foretatt utenfor en avtalepart's territorium på materialer utført fra avtaleparten og senere gjeninnført dit, forutsatt at vilkårene i Tillegg 3 er oppfylt.

Artikkel 14

Direkte transport

1. Den preferansebehandling som følger av denne avtalen gjelder bare for produkter, som oppfyller vilkårene i dette vedlegg som er transportert direkte mellom en EFTA-stat og Singapore. Produkter som utgjør en enkel sending, kan imidlertid transporteres gjennom andre territorier, eventuelt med omlasting eller midlertidig lagring på slike territorier, forutsatt at de forblir under tollvesenets kontroll i transitt- eller lagringslandet, og at de ikke gjennomgår annen behandling enn lossing og lasting eller annen behandling med sikte på å bevare dem i god tilstand.

2. Bevis for at vilkårene fastsatt i nr. 1 er oppfylt, skal gis tollmyndigheten i importlandet ved fremleggelse av:

- a) et enkelt transportdokument som dekker forsendelsen fra den eksporterende avtalepart gjennom transittlandet; eller
- b) et sertifikat utstedt av tollmyndigheten i transittlandet, som:
 - (i) gir en nøyaktig beskrivelse av produktene;
 - (ii) angir datoene for lossing og lasting av produktene og, når det er aktuelt, navn på fartøyer, eller andre transportmidler som er benyttet; og
 - (iii) bekrefter de forhold produktene har vært oppbevart under i transittlandet; eller
- c) i mangel av forannevnte, andre fyllestgjørende dokumentasjoner.

Artikkel 15

Utstillinger

1. Opprinnelsesprodukter som er sendt for utstilling utenfor avtalepartenes territorier og som etter utstillingen blir solgt for å bli innført til en avtalepart, skal ved innførselen nyte godt av den preferansebehandling som følger av denne avtalen under forutsetning av at det på tilfredsstillende måte overfor tollmyndighetene blir godtgjort at:

- a) en eksportør har sendt disse produktene fra en avtalepart til det land hvor utstillingen er holdt og har utstilt dem der;

- b) denne eksportøren har solgt eller på annen måte overdratt produktene til en person i en avtalepart;
- c) produktene er blitt sendt under utstillingen eller umiddelbart etterpå, i samme stand som da de ble sendt til utstillingen; og
- d) produktene fra det øyeblikk de ble sendt til utstillingen, ikke har vært brukt til andre formål enn demonstrasjon på utstillingen.

2. Nr. 1 skal gjelde for alle handels-, industri-, landbruks- eller håndverksutstillinger samt varemesser eller offentlige utstillinger av liknende art, hvor produktene forblir under tollvesenets kontroll, unntatt slike utstillinger som organiseres til private formål i butikker og forretningslokaler med sikte på salg av utenlandske produkter. Tollmyndigheten i den importerende avtalepart kan ved innførselen av de nevnte produktene kreve bevis for at produktene har vært under tollvesenets kontroll i utstillingslandet, samt ytterligere dokumentasjon vedrørende deres utstillingsbetingelser, i motsatt fall kan preferansetollbehandling bli avslått.

3. En opprinnelseserklæring skal utferdiges eller utstedes i samsvar med bestemmelsene i avdeling IV og fremlegges for tollmyndigheten i den importerende avtalepart på vanlig måte. Utstillingens navn og adresse skal være påført opprinnelsesbeviset.

AVDELING IV OPPRINNELSESBEVIS

Artikkel 16 Opprinnelseserklæring

1. I den hensikt å oppnå preferansetollbehandling i en annen avtalepart, må et opprinnelsesbevis i form av en opprinnelseserklæring være fylt ut av en eksportør i en avtalepart for produkter som kan ansees som opprinnelsesprodukter i en avtalepart og som for oppfyller de øvrige vilkår i dette vedlegg.

2. Opprinnelseserklæringen nevnt i nr. 1, skal ha følgende ordlyd:

“The exporter of the products covered by this document (customs authorization No. ...⁽¹⁾ declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of⁽²⁾ preferential origin.”

.....⁽³⁾
(Place and date)

-
- 1 Når fakturaerklæringen er utferdiget av en godkjent eksportør som omhandlet i artikkel 17, må den godkjente eksportørens autorisasjonsnummer oppgis i denne rubrikk. Når opprinnelseserklæringen ikke er utferdiget av en godkjent eksportør, skal teksten i parentes utelates eller rubrikken stå åpen.
 - 2 Produktenes opprinnelse skal angis (Icelandic, Norwegian, Swiss eller Singapore). Det er tillatt å benytte ISO-Alpha-2 koder (IS, NO, CH eller SG). Det kan eventuelt refereres til en særskilt kolonne i fakturaen hvor opprinnelseslandet for hvert produkt blir oppgitt.
 - 3 Disse indikasjonene kan utelates dersom informasjonen er gitt på selve dokumentet.

..... (1)

(Signature of the exporter; in addition the name of the person signing the declaration has to be indicated in clear script)

3. En opprinnelseserklæring kan utferdiges på en faktura eller ethvert annet handelsdokument som beskriver de berørte produkter tilstrekkelig til å kunne identifiseres.
4. En opprinnelseserklæring skal utferdiges på engelsk i lesbar og varig form, og med unntak som følger av artikkel 17, ha original underskrift påført av eksportøren.
5. En opprinnelseserklæring kan utferdiges av eksportøren i forbindelse med utførselen av produkter den refererer seg til, eller etter utførselen.
6. Ved utferdigelsen av en opprinnelseserklæring må en eksportør som støtter seg til dokumenter og opplysninger fra en produsent forsikre seg om at dokumentene og informasjonen er korrekte.
7. En eksportør som har utferdiget en opprinnelseserklæring og som oppdager at opprinnelseserklæringen inneholder feil opplysninger skal uten opphold informere importøren skriftlig om enhver endring som vil ha innvirkning på opprinnelsesstatusen for hvert enkelt produkt som omfattes av opprinnelseserklæringen.
8. En eksportør som har utferdiget en opprinnelseserklæring, må på forlangende av tollmyndigheten i den eksporterende avtalepart eller Singapore's kompetente myndighet, fremlegge for vedkommende myndighet en kopi av opprinnelseserklæringen og alle aktuelle dokumenter som beviser de berørte produkters opprinnelsesstatus. I denne hensikt skal vedkommende tollmyndigheter eller Singapore's kompetente myndighet ha rett til å utføre kontroller av eksportørs regnskaper eller enhver annen kontroll som anses hensiktsmessig.
9. Begrepet "eksportør" i denne artikkelen omfatter ikke en speditør, megler eller lignende, unntatt i de tilfeller der et slikt firma er gitt skriftlig tillatelse av vareeier til å utferdige opprinnelseserklæringen..

Artikkel 17 **Godkjent eksportør**

1. Når en avtalepart har etablert et system for godkjente eksportører, kan tollmyndigheten i en EFTA-stat eller Singapore's kompetente myndighet autorisere en eksportør i den aktuelle avtalepart som hyppig foretar eksporter av opprinnelsesprodukter i medhold av denne Avtalen, til å kunne utferdige en opprinnelseserklæring uten underskrift på vilkår av at vedkommende avgir en skriftlig erklæring til tollmyndigheten i den eksporterende avtalepart eller Singapore's kompetente myndighet, om at han påtar seg fullt ansvar for enhver opprinnelseserklæring som identifiserer han som om den var underskrevet av ham for hånd.

1 Godkjente eksportører er fritatt fra å signere. Fritaket fra å signere omfatter også kravet om å oppgi navn på den som signerer.

2. Tollmyndigheten i eksportlandet eller Singapore's kompetente myndighet skal gi den godkjente eksportøren nevnt i nr. 1, et autorisasjonsnummer eller annen form for identifikasjon som avtalepartenes tollmyndigheter eller Singapore's kompetente myndighet er blitt enige om til bruk på opprinnelseserklæringen i stedet for eksportørens underskrift.
3. Tollmyndigheten i eksportlandet eller Singapore's kompetente myndighet kan overvåke bruken av autorisasjonen nevnt i nr. 1 og kan når som helst trekke autorisasjonen tilbake dersom eksportøren ikke lenger oppfyller vilkårene eller på annen måte gjør feilaktig bruk av autorisasjonen.

Artikkel 18

Importkrav

1. Produkter med opprinnelse i en avtalepart skal, ved innførsel til en annen avtalepart nyte godt av den preferansetollbehandling som følger av denne avtalen ved fremleggelse av en opprinnelseserklæring som beskrevet i artikkel 16.
2. For å oppnå preferansetollbehandling, skal importøren i samsvar med gjeldende prosedyrer i importlandet kreve preferansetollbehandling på tidspunktet for innførsel av et opprinnelsesprodukt, uansett om vedkommende har en opprinnelseserklæring eller ikke.

I tilfelle importøren på innførselstidspunktet ikke besitter en opprinnelseserklæring, kan importøren av produktet, i samsvar med den importerende avtaleparts lovgivning, fremlegge den originale opprinnelseserklæringen og hvis det kreves også annen dokumentasjon knyttet til innførselen av produktet, på et senere tidspunkt.
3. Som unntak fra nr. 1, skal opprinnelsesprodukter i henhold til dette vedlegg, i de tilfeller som er angitt i artikkel 20, ved innførselen nyte godt av den preferansetollbehandling som følger av denne Avtalen uten at det er nødvendig å fremlegge noen av de dokumenter som er nevnt i nr. 1.
4. En opprinnelseserklæring skal være gyldig i 10 måneder regnet fra utstedelsesdatoen i den eksporterende avtalepart, og skal innenfor nevnte periode fremlegges for tollmyndigheten i den importerende avtalepart.
5. En opprinnelseserklæring som er fremlagt for tollmyndigheten i den importerende avtalepart etter sluttdatoen for gyldighetstiden angitt i nr. 4, kan godkjennes for innrømmelse av preferansebehandling i tilfeller der dokumentene ikke ble fremlagt i rett tid på grunn av ekstraordinære omstendigheter. I andre tilfeller av for sen fremleggelse, kan tollmyndigheten i den importerende avtalepart godkjenne en opprinnelseserklæring dersom produktene har blitt fremlagt før nevnte sluttdato.
6. En opprinnelseserklæring skal fremlegges for tollmyndigheten i den importerende avtalepart i samsvar med gjeldende prosedyrer i denne avtalepart. Denne myndigheten kan forlange en oversettelse av dokumentet som opprinnelseserklæringen er avgitt på, og de kan også kreve at innførselsdeklarasjonen ledsages av en erklæring fra importøren om at produktene oppfyller vilkårene i dette vedlegg.

Artikkel 19

Innførsel i delsendinger

Når demonterte eller usammensatte produkter som nevnt i alminnelig fortolkningsregel 2 bokstav a) i Det harmoniserte system og som hører under avsnitt XVI og XVII eller posisjon 73.08 og 94.06 i Det harmoniserte system, etter anmodning av importøren og på vilkår fastsatt av tollmyndighetene i den importerende avtalepart, innføres i delsendinger, skal en enkel opprinnelseserklæringen for slike produkter fremlegges for tollmyndighetene ved innførselen av den første delsendingen.

Artikkel 20

Fritak for opprinnelseserklæring

1. Produkter sendt som småsendinger fra privatperson til privatperson eller som medbringes av reisende som personlig bagasje, skal anses som opprinnelsesprodukter uten at det kreves fremlagt opprinnelseserklæring, forutsatt at importen av slike produkter ikke har handelsmessig karakter og at de har blitt erklært å oppfylle vilkårene i dette vedlegg og det ikke er tvil om riktigheten av en slik erklæring. I tilfeller hvor produktene er sendt pr. post, kan denne erklæringen gis på postens tolldeklarasjon CN22/CN23 eller på et ark papir vedheftet dette dokumentet.

2. Importen anses ikke å ha handelsmessig karakter når varene bare blir tilfeldig importert og utelukkende er til personlig bruk for mottakerene eller de reisende eller deres familier og det tydelig fremgår av varenes art og mengde at de ikke er bestemt for handelsformål.

3. Når det gjelder småsendinger skal den samlede verdi av disse produktene ikke overstige noen av de følgende beløp:

- i) 500 euro
- ii) 450 US dollar (USD)
- iii) 1.000 Singapore dollar (SGD)
- iv) 4.100 norske kroner (NOK)
- v) 43.000 islandske kroner (ISK)
- vi) 900 sveitsiske franc (CHF)

4. Når det gjelder produkter som utgjør del av reisendes personlige bagasje skal den samlede verdi av disse produktene ikke overstige noen av de følgende beløp:

- i) 1.200 euro
- ii) 1.100 US dollar (USD)
- iii) 2.400 Singapore dollar (SGD)
- iv) 10.000 norske kroner (NOK)
- v) 100.000 islandske kroner (ISK)
- vi) 2.100 sveitsiske franc (CHF)

5. Dersom verdien av varene er fakturert eller deklartert i en annen valuta enn de som er nevnt under nr. 3 og 4, skal det beløp som tilsvarer beløpet uttrykt i den importerende avtaleparts nasjonale

valuta anvendes.

Artikkel 21

Grunnlagsdokumenter

Dokumenter nevnt i artikkel 16 nr. 8, brukt som bevis for at produkter omfattet av en opprinnelseserklæring kan anses som opprinnelsesprodukter i en avtalepart og oppfyller de øvrige vilkår i dette vedlegg, kan bl.a. bestå av følgende:

- a) konkrete bevis om de prosesser som er utført av eksportøren eller leverandøren for å fremstille de aktuelle varer, som fremkommer for eksempel av hans regnskaper eller intern bokføring;
- b) dokumenter som beviser opprinnelsesstatus på anvendte materialer, utstedt eller utferdiget i en avtalepart hvor disse dokumenter er anvendt, i samsvar med deres nasjonale lovgivning;
- c) dokumenter som beviser bearbeiding eller foredling av materialer i en avtalepart, utstedt eller utferdiget i en avtalepart hvor disse dokumentene er anvendt, i samsvar med deres nasjonale lovgivning;
- d) opprinnelseserklæringer som beviser opprinnelsesstatus på anvendte materialer, utstedt eller utferdiget i en avtalepart; eller
- e) nødvendige bevis vedrørende bearbeiding eller foredling foretatt utenfor avtalepartenes territorier ved anvendelse av artikkel 13, som beviser at vilkårene i den artikkelen er oppfylt.

Artikkel 22

Oppbevaring av opprinnelseserklæringer og grunnlagsdokumenter

Den eksportør som utferdiger en opprinnelseserklæring skal oppbevare i minst 3 år en kopi av den aktuelle opprinnelseserklæringen såvel som dokumentene nevnt i artikkel 16 nr. 8.

Artikkel 23

Uoverensstemmelser og formelle feil

1. Oppdagelsen av mindre uoverensstemmelser mellom opplysninger gitt i opprinnelseserklæringen og opplysninger gitt i de dokumenter som er fremlagt for tollvesenet med sikte på tollbehandling av produkter ved innførsel, skal ikke i seg selv medføre at opprinnelseserklæringen blir kjent ugyldig, såfremt det blir behørig godtgjort at dette dokumentet stemmer overens med de fremlagte produkter.
2. Åpenbare formelle feil slik som skrivefeil på en opprinnelseserklæring bør ikke medføre at dokumentet blir avvist, med mindre disse feilene er egnet til å skape tvil om riktigheten av de opplysninger som er gitt i dokumentet.

AVDELING V METODER FOR ADMINISTRATIVT SAMARBEID

Artikkel 24 Underretninger

Tollmyndighetene i avtalepartene skal gjennom EFTA-sekretariatet forsyne hverandre med informasjon om utformingen av autorisasjonsnummeret for godkjente eksportører, der avtaleparten har innført et slikt system, samt med adressene til avtalepartenes tollmyndigheter som er ansvarlige for verifisering av opprinnelseserklæringer.

Artikkel 25 Verifisering av opprinnelseserklæringer

1. For å sikre en korrekt anvendelse av dette vedlegg, skal avtalepartene bistå hverandre, gjennom deres respektive tollmyndigheter, med å kontrollere (verifisere) ektheten til opprinnelseserklæringer samt riktigheten av de opplysninger som er gitt i disse dokumentene.
2. Etterskuddsvis verifiseringer av opprinnelseserklæringer skal utføres når som helst dersom tollmyndigheten i den importerende avtalepart ønsker å kontrollere slike dokumenters ekthet, de omhandlede produkters opprinnelsesstatus eller hvorvidt de øvrige vilkår i dette vedlegg er oppfylt.
3. Ved anvendelse av bestemmelsene i nr. 1 skal tollmyndigheten i den importerende avtalepart returnere opprinnelseserklæringen, eller en kopi av dette dokumentet, til tollmyndigheten i den eksporterende avtalepart, med opplysninger om årsakene til forespørselen. Alle opplysninger og dokumenter som er skaffet til veie og som tyder på at opplysningene gitt i opprinnelseserklæringen er uriktige, skal formidles til støtte for anmodningen om verifisering.
4. Verifiseringen skal utføres av tollmyndigheten i det berørte eksporterende EFTA-land eller av Singapore's kompetente myndighet. For dette formål skal de ha rett til å kreve ethvert bevis og til å utføre enhver undersøkelse av eksportørens regnskaper eller enhver annen kontroll som de anser hensiktsmessig.
5. Tollmyndighetene i den importerende avtalepart kan beslutte å utsette innrømmelse av preferansetollbehandling for de produkter som er dekket av den berørte opprinnelseserklæring i påvente av resultatene fra verifiseringen. Det kan tilbys å stille varene til fri rådighet for importøren avhengig av de forholdsregler som anses nødvendig.
6. Den tollmyndighet som anmoder om en verifisering skal meddeles resultatene av undersøkelsen så snart som mulig. Disse resultatene skal klart indikere hvorvidt dokumentene er ekte og om de berørte produkter kan anses som produkter med opprinnelse i en avtalepart og oppfyller de øvrige vilkår i dette vedlegg.
7. Hvis et svar ikke er mottatt innen 10 måneder etter datoen for tidspunktet for en anmodning om verifisering eller dersom svaret ikke inneholder tilstrekkelig informasjon til å kunne fastslå dokumentets ekthet eller produktenes opprinnelse, skal de anmodende tollmyndigheter, unntatt når det

er spesielle omstendigheter, ha rett til å nekte berettigelse til tollpreferanse.

Artikkel 26

Twisteløsning

Twister som oppstår mellom avtalepartene i forbindelse med verifiseringsprosedyrene i artikkel 25, som ikke kan avgjøres av avtalepartenes tollmyndigheter, eller som reiser et spørsmål med hensyn til fortolkningen av dette vedlegg, skal fremlegges for Underkomitéen for toll- og opprinnelsessaker. Underkomitéen skal rapportere sine konklusjoner til Den blandede komité.

Artikkel 27

Opprinnelses- og tariffieringsinformasjon

På anmodning fra en importør, eksportør eller produsent skal tollmyndigheten i en avtalepart eller eventuelt Singapore's kompetente myndighet, avgi uttalelse om et produkts opprinnelsesstatus og tariffiering. Slike henvendelser skal søkes besvart innen 90 dager etter mottatt forespørsel.

Artikkel 28

Fortrolighet

Alle opplysninger som ut fra deres innhold er fortrolige eller som er gitt på et fortrolig grunnlag, skal omfattes av forpliktelsene om offentlig taushetsplikt, i samsvar med den aktuelle lovgivning i den enkelte avtalepart. Slike opplysninger skal ikke avsløres av avtalepartenes myndigheter med mindre det foreligger uttrykkelig samtykke fra den person eller myndighet som ga opplysningene.

Artikkel 29

Straffetiltak

Det påligger hver avtalepart å anvende straffetiltak mot enhver person som utferdiger eller medvirker til utferdigelse av et dokument som inneholder uriktige opplysninger i den hensikt å oppnå preferansetollbehandling.

Artikkel 30

Frisoner

1. En eksportør i en avtalepart skal sikre at produkter handlet med under dekke av en opprinnelseserklæring som under transporten legges inn i en frisoner beliggende i deres territorium, ikke blir erstattet av andre varer og at de ikke gjennomgår andre operasjoner enn det som er normalt for å hindre dem i å bli forringet.

2. Som unntak fra bestemmelsene i nr. 1, når produkter med opprinnelse i en avtalepart innføres til en frisoner under dekke av en opprinnelseserklæring og gjennomgår behandling eller foredling, kan

den aktuelle eksportøren utstede en ny opprinnelseserklæring dersom den gjennomførte behandling eller foredling er i samsvar med bestemmelsene i dette vedlegg.

AVDELING VI ØVRIGE BESTEMMELSER

Artikkel 31 Underkomité for toll- og opprinnessaker

1. En underkomité av Den blandede komité, for toll- og opprinnessaker opprettes herved.
2. Underkomitéens oppgaver skal være å utveksle opplysninger og vurdere opprinnelsesreglene i lys av endrede forutsetninger, slik som teknologisk utvikling, endringer i markedsbetingelsene eller andre internasjonale utviklinger. Videre skal underkomitéen forberede og koordinere posisjoner, forberede endringer i opprinnelsesreglene og bistå Den blandede komité med hensyn til:
 - a) generelle opprinnelsesregler og administrativt samarbeid som fastsatt i dette vedlegg;
 - b) liste-regler inntatt i Tillegg 2 og 3 til dette vedlegg;
 - c) andre saker som Den blandede komité legger frem for underkomitéen.
3. Underkomitéen skal bestrebe seg på for så raskt som mulig å løse eventuelle tvister som oppstår i forbindelse med verifikasjonsprosedyrene, som nevnt i artikkel 26 i dette vedlegget.
4. Underkomitéen skal rapportere til Den blandede komité. Underkomitéen kan fremsette anbefalinger overfor Den blandede komité i saker som er knyttet til dens oppgaver.
5. Underkomitéen skal handle ved enstemmighet. Ledelsen av underkomitéen skal alternere mellom en representant for en avtalepart for en tidsperiode man blir enige om. Lederen skal velges på det første møtet i underkomitéen.
6. Underkomitéen skal møtes så ofte som nødvendig. Det kan innkalles til møte av Den blandede komité, av lederen for underkomitéen på eget initiativ eller på anmodning av enhver avtalepart. Møtestedet skal alternere mellom Singapore og en EFTA-stat.
7. Til hvert møte skal lederen i samråd med alle avtaleparter utarbeide en foreløpig dagsorden, som normalt skal sendes avtalepartene senest to uker før møtet.

Artikkel 32 Forklarende anmerkninger

1. Avtalepartene skal i Underkomitéen for toll- og opprinnessaker diskutere og bli enige om "Forklarende anmerkninger" vedrørende fortolkninger, anvendelse og administrering av dette

vedlegget.

2. Avtalepartene skal iverksette de forklarende anmerkninger på samme tidspunkt, i samsvar med deres respektive nasjonale prosedyrer.

Artikkel 33 **Varer i transitt eller på lager**

Bestemmelsene i denne Avtalen kan anvendes overfor varer som oppfyller bestemmelsene i dette vedlegg og som på datoen for ikrafttredelse av denne Avtale enten befinner seg i transitt eller er i en avtalepart eller, for midlertidig lagring, på et tollager eller i en frisone, såfremt det innen 4 måneder fra nevnte dato fremlegges for tollmyndigheten i den importerende avtalepart en opprinnelseserklæring utstedt i etterhånd av vedkommende eksportør etter Avtalens ikrafttredelse, sammen med de dokumenter viser at varene har blitt transportert direkte.